S.C.R. సర్వోన్నత న్యాయస్థానంనివేదికలు 639

హరిపాద డే

వర్సెస్

పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రంమరియు మరొకరు

1956

సెప్టెంబర్, 5

[భగవతి, జాఫర్ ఇమామ్ మరియు గోవిందమీనన్ న్యాయమూర్తులు]

భారత రాజ్యాంగము అధికరణ 134(1)(సి)- హైకోర్టు యొక్క అధికార పరిధి – కేవలం వాస్తవానికి సంబంధించిన ప్రశ్నగురించి సర్టిఫికేట్ ఎంత మాత్రము కాదు –భారత రాజ్యాంగం అధికరణ 136(1)–విచారణ చేయవలసిన వాస్తవాల ప్రశ్నపై జోక్యం చేసుకునేందుకు సుప్రీంకోర్టు ప్రత్యేక అధికార పరిధి ఉపయోగించడం –హైకోర్టు ఆ విధిని తనకు తానే పైన వేసుకోగూడదు – సాక్ష్యం –డిఫెన్స్ ద్వారా సాక్ష్యాధారాలను జోడించడంలో లోపానికి ప్రాసిక్యూషన్ ను నిందించ రాదు . రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 134(సి) క్రింద సర్టిఫికేట్ మంజూరు చేయడానికి హైకోర్టుకు అధికార పరిధి లేదు . కేవలం మరియు తదుపరి పరిశీలన కోసం అటువంటి ప్రశ్నను సుప్రీంకోర్టుకు పంపడం తద్వారా , సుప్రీంకోర్టును వాస్తవాలపై అప్పీల్ కోర్టుగా మార్చడం సమర్థనీయం కాదు.

సుప్రీం కోర్టు, స్థూలంగా న్యాయ విచ్ఛిన్నం లేదా మొత్తం విచారణను విఫలం చేయడం వంటి చట్టపరమైన ప్రక్రియ నుండి నిష్క్రమించిన సందర్భంలో, నిస్సందేహంగా రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 136(1) కింద జోక్యం చేసుకునే అధికారం మరియు ప్రత్యేక అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటుంది ఈ నిజ నిర్ధారణలు న్యాయవ్యవస్థ మనస్సాక్షికి దిగ్భ్రాంతి కలిగించేవి ; కానీ ఏ హైకోర్టు కూడా ఆ పనిని తనకు తానుగా అవాహన చేసుకోదు ఎందుకంటే ఫిర్యాదును పరిష్కరించడంలో అది తనకు తానే నిస్సహాయం అవుతుంది . వాస్తవం గురించిన ప్రశ్నపై మంజూరు చేసిన సర్టిఫికేట్ అస్సలు సర్టిఫికేట్ కాదు ; 134(1)(సి)అధికరణ కింద అటువంటి సర్టిఫికేట్‌లను హైకోర్టు తిరస్కరించాలి మరియు రాజ్యాంగంలోని 136(1) అధికరణ క్రింద దాని ప్రత్యేక అధికార పరిధిని ఉపయోగించుటకు సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించమని పార్టీలను అడగాలి .

తన వివాదానికి మద్దతుగా సాక్ష్యాలను సమర్పించడంలో నిందితుడి డిఫెన్స్‌లో ఉన్న లోపానికి

ప్రాసిక్యూషన్‌ను నిందించకూడదు , ఒక వేళ ఆవిధంగా లేవనెత్తితే అది ప్రాసిక్యూషన్ కేసును కూలదోసి ఉండేది.

నర్సింగ్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తర ప్రదేశ్ , ([1955] 1 SCR 238), **బాలాదిన్ మరియు ఇతరులు v. ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తర ప్రదేశ్ (AIR 1956 SC 181) మరియు సుందర్ సింగ్ v. ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం (AIR 1956 SC 411),** సూచించబడినవి.

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 86/1954.

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 158/1953 లో కలకత్తా హైకోర్టు 27-మే 1954 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 134(1) (C) ప్రకారం అప్పీల్ చేయబడినది.

సుకుమార్ ఘోష్ అప్పీలుదారు తరపున

పికె బోస్ ప్రతివాది తరపున నంబర్ 1 కోసం డి.కె.ముఖర్జీ

ప్రతివాది నంబర్ 2 తరపున కెఎల్ అరోరా

దొంగ సొత్తు అని తెలిసీ లేదా దొంగిలించిన ఆస్తి అని నమ్మదగిన కారణాలు ఉన్నప్పటికీ ఒక హిల్ మాన్ కారు నెంబర్ WBD 4514 ఇంజిన్ మరియు ఛాసిస్ నెం. A1178482 WSO కలదానిని మోసంతో తీసుకోవడం లేదా తన స్వాధీనంలో ఉంచేసుకోవడంపై దరఖాస్తుదారునిపై ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 411 క్రింద అభియోగము మోపారు. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు , కలకత్తా వారు ఈ నేరానికి అతనిని దోషిగా నిర్ధారించి రెండు (2) సంవత్సరాల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించారు. దరఖాస్తుదారు దానిపై కలకత్తా హై కోర్టులో అప్పీలు చేయగా జ్యోతి ప్రవాస్ మిట్టర్ మరియు శిశిర్ కుమార్ సేన్ న్యాయమూర్తులతో ఏర్పాటు చేసిన ద్విసభ్య ధర్మాసనం అతనిపై మోపిన నేరాన్ని మరియు విధించిన శిక్షను ధృవీకరిస్తూ అప్పీలును కొట్టివేసింది. ఈ కోర్టునకు అప్పీలుకు అనుమతి కోరుతూ అతను సదరు కోర్టు ముందు దరఖాస్తు చేయగా , మరియు మాకు చెప్పినదేమంటే , కలకతా హై కోర్టులో ఉన్న ఆచరణ ప్రకారం, ఈ పిటిషన్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తి ఎస్.సి. లహరిలతో కూర్చిన వేరొక ధర్మాసనం ముందుకు వచ్చింది. ఈ ధర్మాసనం పిటిషన్ ని అనుమతించి , రాజ్యాంగంలోని అధికరణ

134(1) (సి) క్రింద అప్పీలును అనుమతించునట్లు సర్టిఫికెటు తయారీకీ ఉత్తర్వు ఇవ్వబడినది. ఒక విస్తృతమైన తీర్పులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి గమనించినది:-

"నా ఉద్దేశంలో , ఇందులో ఇమిడిఉన్న ప్రశ్న వాస్తవానికి సంబంధించినదైనప్పటికీ, ఒక యోగ్యత ధృవీకరణ పత్రము జారీ చేయాల్సి ఉండెను."

ఈ కేసులో , అతని ఆమోదానికి నోచుకోని వివిధ పరిస్థితులను వివరంగా చర్చించిన తర్వాత , ఈవిధంగా చెపుతూ, ముగించారు.

మా ముందున్న మునుపటి కేసులో ఉన్న దానికి విరుద్ధంగా , అంటే, 1956 యొక్క క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 146 (ఓం ప్రకాష్ వర్సెస్ ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం), ఇక్కడ సర్టిఫికేట్ మంజూరు కోసం కోర్టు తన విచక్షణను ఎందుకు వినియోగించింది అనేదానికి కారణాలు ఇవ్వబడలేదు. ఈ తీర్పులో అటువంటి విచక్షణ ఎందుకు ఉపయోగించబడుతుందనే దానిపై మేము విస్తృతమైన చర్చను కలిగి ఉన్నాము. అయినా ఆ కారణం మాకు సబబుగా లేదు. పూర్తి మరియు నిష్పక్షపాత విచారణ 'జరపకపోవడం' విషయంలో ప్రధాన న్యాయమూర్తి అనుమానాలు ఏమైనప్పటికీ ఒక కేసులో ఆర్టికల్ 134 (1) (సి) ప్రకారం ఒక సర్టిఫికేట్ మంజూరు చేయడానికి అతనికి ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదని మేము అభిప్రాయపడ్డాము. అతని అభిప్రాయంలో ప్రమేయం ఉన్న ప్రశ్న వాస్తవంలో ఒకటిగా అంగీకరించబడిన సందర్భంలో-పూర్తి మరియు న్యాయమైన విచారణ ఉన్నప్పటికీ అప్పీలుదారుకు హామీ ఇవ్వబడలేదు, ఈ ప్రశ్న కేవలం వాస్తవాలపై అప్పీలుదారు యొక్క కేసును తదుపరి పరిశీలనలో ఒకటి. ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్దడానికి మరియు పూర్తి మరియు న్యాయమైన విచారణకు హామీ ఇవ్వడానికి హైకోర్టు యొక్క వైకల్యం , ఆర్టికల్ 134(1) (సి) ప్రకారం ప్రమాణపత్రాన్ని మంజూరు చేయడానికి మరియు వాస్తవాలపై ఈ కోర్టును అప్పీల్ కోర్టుగా మార్చడానికి ఎటువంటి సమర్థన కాదు. రాజ్యాంగంలోని సంబంధిత ఆర్టికల్స్ ప్రకారం ఈ కోర్టు తదుపరి పరిశీలన కోసం కేవలం వాస్తవ ప్రశ్నలను ఆమోదించే అధికార పరిధి ఏ హైకోర్టుకీ లేదు. మేము నిస్సందేహంగా ఆ శక్తిని కలిగి ఉన్నాము మరియు సరైన సందర్భాలలో దానిని ఆర్టికల్ 136(1) కింద ఉపయోగించాము . న్యాయం యొక్క స్థూల గర్భస్రావం లేదా చట్టపరమైన ప్రక్రియ నుండి వైదొలగడం వంటివి జరిగితే , మొత్తం విచారణకు విఘాతం కలిగిస్తే మేము ఖచ్చితంగా జోక్యం చేసుకుంటాము మరియు వాస్తవానికి కనుగొన్న విషయాలు కూడా న్యాయ

మనస్సాక్షికి దిగ్భ్రాంతి కలిగించేవిగా ఉంటే మరియు అటువంటి సందర్భాలలో మంజూరు చేస్తే మేము కూడా జోక్యం చేసుకుంటాము. ఆర్టికల్ 136(1) ప్రకారం అప్పీల్ చేయడానికి ప్రత్యేక అనుమతి . అంటే, ఏదేమైనప్పటికీ, ఆర్టికల్ 136(1) కింద మనం వినియోగించుకోగల ప్రత్యేక అధికార పరిధి , కానీ ఏ హైకోర్టు కూడా ఆ విధిని తనకు తానుగా రద్దు చేసుకోదు మరియు దాని దృష్టిలో పూర్తిగా వాస్తవ ప్రశ్నలతో కూడిన అంశాన్ని మాకు అప్పగించదు. ఎందుకంటే అది ఫిర్యాదును పరిష్కరించడంలో నిస్సహాయంగా ఉంది. అటువంటి సందర్భంలో , ఆర్టికల్ 134(1)(సి) ప్రకారం సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడానికి హైకోర్టు నిరాకరించాలి మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136(1) ప్రకారం మా ప్రత్యేక అధికార పరిధిని కోరుతూ మమ్మల్ని సంప్రదించమని పార్టీలను కోరాలి . అందువల్ల, ఈ కేసులో కలకత్తా హైకోర్టు చాలా విస్తృతంగా ఉపయోగించిన విచక్షణను తప్పుగా ఉపయోగించారని మేము భావిస్తున్నాము. ఆర్టికల్ 134(1)(సి) కింద మంజూరు చేయబడినట్లు భావించే సర్టిఫి కెట్ సర్టిఫికెటే కాదు మరియు అది మా ముందు ఉన్న అప్పీలుదారుకు ప్రయోజనం కలిగించదు.

నర్సింగ్ మరియు మరొక రు v. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం (1955) 1 S.C.R.238 కేసులో మా నిర్ణయాలను అనుసరించి బాలాదిన్ & అదర్స్ వర్సెస్ ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తరప్రదేశ్ A.I.R.1956 S.C.181 మరియు సుందర్ సింగ్ వర్సెస్ ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తరప్రదేశ్ A.I.R.1956 S.C.411 కేసులలో మా నిర్ణయాలు అనుసరించి ఇక్కడ మేము మా విచక్షణను ఉపయో గించుటకు ఇది తగిన కేసు అని మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136(1) ప్రకారం అప్పీలు చేయడానికి అప్పీలుదారు ప్రత్యేక అనుమతి మంజూరు చేయాల్సిందిగా అప్పీలుదారుకోసం శ్రీ సుకుమార్ ఘోస్ అభ్యర్థించారు. అప్పీలుదారు డి ఫెన్స్ లో ఎలాంటి సాక్ష్యాలను అందించనప్పటికీ , కేసు రికార్డులో కొన్ని పత్రాలు ఉన్నాయని, అవి రుజువైనట్లు తీసుకుంటే ప్రాసిక్యూషన్ కేసును విఫలం చేయడానికి సరిపోతుందని ఆయన సూచించారు. ఆర్టికల్ 134(1) (సి) ప్రకారం అప్పీలుకు అనుమతి కోసం సర్టిఫికేట్ ఇచ్చిన తీర్పులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి వీటిని వ్యాఖ్యానించారు. ఈ పత్రాలు , సందేహాస్పదమైన కారు దొంగిలించబడటానికి కొంతకాలం ముందు ఇంజన్, ఛాసిస్ మరియు టిన్-ప్లేట్ పైన హిల్‌మాన్ మిన్క్స్ 1951 మోడల్ కారు ఇంజిన్‌పై అదే నంబర్‌ను కలిగి ఉన్న హిల్మ్యాన్ మిన్క్స్ 1951 మోడల్ కారు రిజిస్ట్రేషన్ కోసం అప్పీలుదారు చందర్‌నాగోర్‌లోని పోలీసు అధికారులకు దరఖాస్తు చేసుకున్నట్లు చూపిస్తున్నాయి. ఆ దరఖాస్తుపై , పోలీసు ASI విచారణ జరి పి తన నివేదికను రూపొందించాడు ,

అందులోని విషయాలు అప్పీలుదారు ద్వారా సమర్పించబడిన కేసు లో తనకు రక్షణగా ముందు పెట్టినవి , అతనికి అనుకూలంగా ఉంటాయి. ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును సహేతుకమైన సందేహానికి అతీతంగా రుజువు చేయవలసి వచ్చిందనడంలో సందేహం లేదు మరియు నిందితుడు నోరు విప్పాల్సిన అవసరం లేదు మరియు ఎటువంటి సాక్ష్యం చూపాల్సిన అవసరం లేదు. ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును నిలుపడంలో విజయవంతమైతే, నేరారోపణ అనుసరించబడుతుంది , అయితే నిందితునిపై మోపిన అభియోగాలను (1) [1955] 1 SCR 238. (2) AIR 1956 BC 181 నిరూపించడానికి తనపై ఉన్న బాధ్యతను పాటించడంలో విఫలమైతే, అతను నిర్దోషిగా విడుదల చేయబడటానికి అర్హు డౌతాడు. ఈ కేసులో, కింది రెండు కోర్టులు మోటారు నిపుణుడితో సహా , పిలిచిన సాక్షుల ప్రకారం సాక్ష్యంతో ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును నిరూపించిందని పేర్కొంది , వారు రసాయనాలను వర్తింపజేయడం ద్వారా దొంగిలించబడిన కారుపై ఉన్న నంబర్‌ను ఇంజిన్‌పై కనుగొన్నా రన్న సాక్ష్యం ఈ స్థితిలో ఉండగా , తన వాదనలకు మద్దతుగా సాక్ష్యాలను జోడిం చి తన డి ఫెన్స్ ను నిరూపిం చుకోవాల్సిన బాధ్యత అప్పీలుదారుపై ఉంది మరియు అలా చేయని పక్షంలో అతను తనకు తానుగా కృతజ్ఞతలు చెప్పుకోవలసి ఉంటుంది. ఆ లోపానికి ప్రాసిక్యూషన్‌ను నిందించలేము మరియు క్రింది రెండు కోర్టులు రికార్డులో ఉన్నట్లుగా, నిర్ధారణకు వచ్చినట్లయితే , ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును నిర్ధారించింద న్న వాస్తవం గుర్తించబడిందని , ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి ప్రత్యేక అనుమతి కోసం దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌లో ప్రధాన న్యాయమూర్తి వెలువరించిన తీర్పులో ఒకవేళ సాక్ష్యం వస్తే , ప్రాసిక్యూషన్ కేసును విఫలం చేసే అవకాశం ఉం దన్న కారణంగా దానిని కోరలేరు. అప్పీలుదారుని తరపున వాదించిన వారు తమలో తాము సూచించుకుని వారు ముందుకు తేవాల్సిన మద్దతు తేలేకపోతే , ప్రాసిక్యూషన్‌పై లేదా కేసును విచారించి అప్పీలుదారుకు ప్రతికూలంగా ముగించిన ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్‌పై ఎటువంటి నిందలు లేవు. ఈ అంశంలో ఏ భావం తీసుకున్నట్లు కనిపించినా దానికి స్థానం లేదు మరియు ఒక వ్యక్తి తన మనస్సులో వెనుక దాగి ఉన్న అనుమానం కలిగి ఉండవచ్చు మరియు పూర్తి మరియు న్యాయమైన విచారణ జరగలేదని భావించవచ్చు. అప్పీలుదారు యొక్క నేరాన్ని నిర్ధారించడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విజయవంతమైందనే భావానికి దిగువన ఉన్న రెండు కోర్టులు సమాంతర నిర్ధారణలకు చేరిన వాస్తవంనుండి వెనుకకు వెళ్లడం సమర్థన కాదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136(1) కింద జోక్యానికి కల్పించుకోవడానికి ఈ కేసులో మాకు ఏమీ కనిపించదు. కాబట్టి, ఈ అప్లికేషన్, తిరస్కరించబడుతుంది మరియు అప్పీల్

కొట్టివేయబడుతుంది. బెయిల్ బాండ్ రద్దు చేయబడింది మరియు అప్పీలుదారు తన బెయిల్ బాండ్ ను అప్పగించవలసి ఉంటుంది.